

Give and take อ่านไปไม่สิ้นสุด

Give and take: the happiness of sharing

ฐิติชญาณ์ กำคำ, ลัญฉิพิชา พิมพา

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้
e-mail: thitichaya@maejo.mju.ac.th;
lanpicha@maejo.mju.ac.th

บทคัดย่อ

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ได้รับบริจาคหนังสือจากหน่วยงานและบุคคล ในแต่ละปีมีจำนวนกว่า 3,000 เล่ม การบริหารจัดการกับหนังสือบริจาคจึงเป็นประเด็นสำคัญในการปฏิบัติงานเสมอมา หนังสือที่ได้รับมีเนื้อหาหลากหลาย ทั้งวิชาการ กึ่งวิชาการ และบันเทิง ที่ผ่านมาบรรณารักษ์สามารถคัดเลือกหนังสือเหล่านี้เพื่อให้บริการในห้องสมุด และสร้างประโยชน์แก่ผู้ใช้บริการในวงกว้าง อย่างไรก็ตาม มีหนังสือบริจาคบางส่วนไม่เหมาะสมที่จะนำออกให้บริการในห้องสมุด เช่น เป็นการถ่ายสำเนาจากต้นฉบับ มีการขีดเขียนลงในตัวเล่มเป็นจำนวนมาก หรือมีเนื้อหาไม่สอดคล้องกับการเรียนการสอน จึงนำหนังสือเหล่านี้ออกมาจัดแสดงในรูปแบบที่คล้ายคลึงกับการออกร้านจำหน่ายหนังสือ ให้ผู้ใช้บริการได้สัมผัส ลองเปิดอ่าน เลือกสรร และนำหนังสือที่ตรงกับความต้องการกลับไปอ่านได้ ทั้งนี้ ผู้ใช้บริการที่เข้าร่วมกิจกรรมยังสามารถบริจาคเงินหรือหนังสือ เพื่อนำไปมอบให้แก่โรงเรียนที่มีความต้องการหนังสือและอุปกรณ์การเรียน

ในการจัดกิจกรรมมีผู้สนใจและมาเลือกหนังสือมากกว่า 300 คน โดยไม่จำกัดจำนวนเล่ม และผลสรุปของกิจกรรมในครั้งนี้ สามารถส่งต่อหนังสือบริจาคไปสู่ผู้เข้าร่วมกิจกรรม กว่า 2,000 เล่ม ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจร้อยละ 95.63 นอกจากนี้ยังได้รับเงินบริจาคทั้งสิ้นจำนวน 4,003 บาท (สี่พันสามบาทถ้วน) เงินจำนวนนี้ได้นำไปซื้อหนังสือและอุปกรณ์การเรียนมอบให้แก่โรงเรียนวัดพระบาทอุดม อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ และจัดบริการวิชาการแก่ชุมชนเพิ่มเติมโดยการให้ความรู้ทางด้านบรรณารักษศาสตร์และดำเนินการจัดห้องสมุดให้กับทางโรงเรียน

คำสำคัญ:

หนังสือบริจาค, การส่งเสริมการอ่าน, หนังสือที่ตรงกับความต้องการ, บริการวิชาการ, การแบ่งปัน

Abstract

Maejo University Library received a donation of books from organizations and individuals. Each year, more than 3,000 books management is important to

perform consistently. The book has a variety of content such as academic book, semi-academic book and entertainment, these books can be selected to serve on the library, and valuable for broader service users. However, with some donated books unsuitable to be taken out to service in the library such as a copy from the original, a write down in the book, or are not consistent with the content of teaching. So these books, out on display in a format similar to the book shop. User can read, choose books that meet their needs and take the book out. The participants can donate money or books to provide schools with books and school supplies.

The event has attracted more than 300 people with an unlimited number of book to take out. The conclusion of this event, pass books donated to participants are more than 2,000 copies, the user were satisfied with the percentage 95.63 also received donations totaling 4003 Baht (Four Thousand and Three Baht) this amount was used to purchase the book, and school supplies to give to Wat Phrabat Udom School, Fang District, Chiang Mai province. And outreach to the community by educating basic library science and organized a library for the school.

Keywords:

donated book, reading promotion, book selective, academic service, sharing

บทนำ

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ได้รับบริจาคหนังสือจากหน่วยงานและบุคคล ในแต่ละปี มีจำนวนกว่า 3,000 เล่ม การบริหารจัดการกับหนังสือบริจาคจึงเป็นประเด็นสำคัญในการปฏิบัติงาน เสมอมา หนังสือที่ได้รับมีเนื้อหาหลากหลาย ทั้งวิชาการ กึ่งวิชาการ และบันเทิง ซึ่งบรรณารักษ์ สามารถคัดเลือกหนังสือเหล่านี้เพื่อให้บริการในห้องสมุด และสร้างประโยชน์แก่ผู้ใช้บริการในวงกว้าง

นอกเหนือจากการคัดเลือกเพื่อบริการในห้องสมุดแล้ว ยังมีประเด็นปัญหาที่ต้องดำเนินการ กับหนังสือบริจาคที่เหลือจากการคัดเลือกแล้ว ที่ผ่านมาพบปัญหา คือ 1) ได้รับหนังสือชื่อเดียวกัน เป็นจำนวนมาก ในบางครั้งได้รับมากกว่า 50 เล่ม 2) หนังสือบางเล่มมีเนื้อหาหรือรูปเล่มลักษณะ ที่ไม่สามารถให้บริการในห้องสมุดได้ เช่น เป็นตำราวิชาการที่ถ่ายสำเนาจากต้นฉบับ หนังสือที่มีการขีดเขียนลงในตัวเล่มเป็นจำนวนมาก และ 3) หนังสือที่มีเนื้อหาไม่สอดคล้องกับการเรียนการสอน เช่น หนังสือธรรมะ ที่มีผู้บริจาคมาอย่างสม่ำเสมอ จึงนำหนังสือเหล่านี้ออกมาจัดแสดงในรูปแบบ ที่คล้ายคลึงกับการออกร้านจำหน่ายหนังสือ ให้ผู้ใช้บริการได้สัมผัส ลองเปิดอ่าน และเลือกสรร หนังสือที่ตรงกับความต้องการของตนเอง สามารถนำไปอ่านได้โดยไม่มีค่าใช้จ่าย และไม่มี ข้อจำกัด เพื่อเป็นการสนับสนุนให้นักศึกษาได้เรียนรู้ที่จะเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ นักศึกษาสามารถ บริจาคเงินเป็นจำนวนตามที่ต้องการ เพื่อนำไปต่อยอดในการจัดหาหนังสือใหม่เพื่อบริจาคให้กับ โรงเรียนที่ยังขาดแคลน ซึ่งจะไม่เป็นภาระให้กับผู้รับหนังสือ เนื่องจากเป็นหนังสือใหม่ที่ตรงกับ

ความต้องการของผู้รับอย่างแท้จริง หรือบริจาคเป็นหนังสือ ตำรา ที่ยังคงสภาพดีมาแลกเปลี่ยนกัน เพื่อให้รุ่นน้องได้นำมาใช้ในการศึกษา ตรงกับความตั้งใจที่จะทำให้ “การให้และการรับ ส่งต่อไป ไม่สิ้นสุด”

วัตถุประสงค์

1. เพื่อบริหารจัดการหนังสือบริจาคให้เกิดประโยชน์สูงสุด
2. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษารักการอ่าน
3. เพื่อสร้างสรรค์บรรยากาศสนับสนุนให้นักศึกษาได้เรียนรู้ที่จะเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ

ขั้นตอนและวิธีดำเนินงาน

1. จัดมุมหนังสือแจกฟรี เพื่อให้ผู้ใช้บริการของสำนักหอสมุด ได้แก่ นักศึกษา อาจารย์ บุคลากร และบุคคลภายนอก ได้มาคัดเลือกหนังสือตามความต้องการ โดยผู้ใช้บริการสามารถ คัดเลือกหนังสือที่ตนเองต้องการได้ไม่จำกัดจำนวนเล่ม และไม่จำกัดจำนวนครั้ง ภายในระยะเวลา ที่จัดแสดง โดยไม่มีค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ ผู้ใช้บริการสามารถบริจาคเงินตามความประสงค์ เพื่อนำไปต่อยอด ในการจัดหาหนังสือใหม่เพื่อบริจาคให้กับน้อง ๆ นักเรียนในโรงเรียนที่มีความต้องการ โดยมีขั้นตอน การดำเนินงาน ดังนี้

1.1 การคัดเลือกหนังสือที่ได้รับบริจาคเพื่อนำไปจัดแสดง โดยมีเกณฑ์การคัดเลือก หนังสือที่มีฉบับซ้ำ มีเนื้อหาไม่เหมาะกับการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย หนังสือเก่า หนังสือที่เป็น ฉบับสำเนา และหนังสือที่มีรอยขีดเขียนเพื่อเตรียมนำไปบริจาค จำนวนกว่า 2,000 เล่ม

1.2 การจัดมุมหนังสือแจกฟรี โดยการนำหนังสือที่ได้รับบริจาค จัดแสดงในรูปแบบที่คล้ายคลึงกับการออกร้านจำหน่ายหนังสือ มีการแบ่งตามเนื้อหา เช่น หนังสือเรียนภาษาอังกฤษ หนังสือธรรมะ หนังสือเศรษฐศาสตร์ หนังสือนิติศาสตร์ กฎหมายการเมืองและการปกครอง หนังสือทั่วไป เป็นต้น เป็นระยะเวลา 2 สัปดาห์ โดยมีนำหนังสือที่เตรียมไว้มาเพิ่มเติมทุกวัน ๆ ละ 2 ครั้ง

1.3 ผู้ใช้บริการของสำนักหอสมุด ได้แก่ นักศึกษา อาจารย์ บุคลากร และบุคคลภายนอก มาคัดเลือกหนังสือตามความต้องการ โดยสามารถคัดเลือกหนังสือที่ตนเองต้องการได้ ไม่จำกัดจำนวนเล่ม และไม่จำกัดจำนวนครั้ง ภายในระยะเวลาที่จัดแสดงโดยไม่มีค่าใช้จ่าย

1.4 ผู้ใช้บริการสามารถบริจาคเงินตามความต้องการ ในกล่องรับบริจาคที่เตรียมไว้ และในการจัดกิจกรรมในครั้งนี้มีผู้บริจาคเงินเป็นจำนวน 4,003 บาท (สี่พันสามบาทถ้วน) และนำหนังสือมาบริจาคเพื่อนำหนังสือเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มเติมจำนวน 10 เล่ม

1.5 การประเมินความพึงพอใจในการจัดกิจกรรม โดยผลสรุปความพึงพอใจของผู้ใช้บริการคิดเป็นร้อยละ 95.63

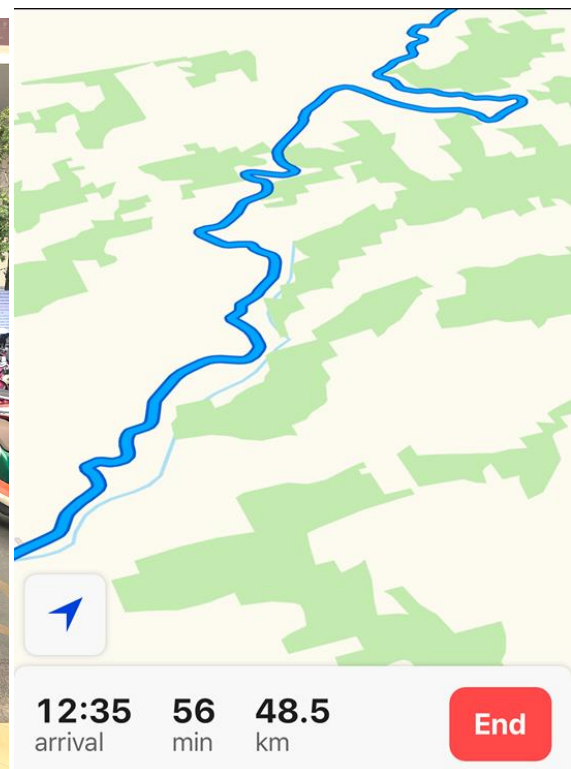
2. การบริจาคหนังสือและอุปกรณ์การเรียนให้กับโรงเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือด้านหนังสือและอุปกรณ์การเรียน คือ โรงเรียนวัดพระบาทอุดม อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

2.1 ติดต่อไปยังครูผู้รับผิดชอบในการรับบริจาคหนังสือ ของวัดโรงเรียนวัดพระบาทอุดม อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีการแจ้งแสดงความประสงค์รับบริจาคผ่านเฟซบุ๊กเพื่อสอบถามความต้องการเบื้องต้น

2.2 นำเงินที่ได้รับไปซื้อหนังสือและอุปกรณ์การเรียนที่เหมาะสมกับการเรียนการสอน
ของโรงเรียนวัดพระบาทอุดม อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีการเรียนการสอนในระดับ
ประถมศึกษาจนถึงระบบมัธยมศึกษา

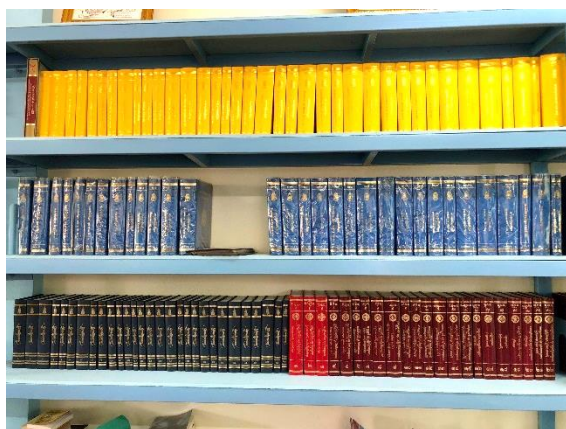

2.3 เดินทางนำหนังสือ ประกอบไปด้วย หนังสือที่ห้องสมุดได้รับบริจาคและมีเนื้อหา
เหมาะสมกับการให้บริการในห้องสมุด และหนังสือรวมทั้งอุปกรณ์การเรียนที่จัดซื้อด้วยเงินบริจาค
นำไปบริจาคให้แก่โรงเรียนวัดพระบาทอุดม อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ในวันที่ 10 กันยายน 2561

2.4 การจัดบริการวิชาการแก่ชุมชนเพิ่มเติม โดยการให้ความรู้ทางด้านบรรณารักษศาสตร์ และดำเนินการจัดชั้นหนังสือและสภาพภูมิทัศน์ให้กับห้องสมุด

สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะและการนำไปใช้ประโยชน์

การจัดกิจกรรมได้รับความสนใจจากนักศึกษาและอาจารย์เป็นอย่างมาก มีผู้เข้าร่วมมากกว่า 300 คน ประกอบไปด้วย ผู้ใช้บริการห้องสมุด อาจารย์ บุคลากร และบุคคลภายนอก และมีผลการประเมินสรุปได้ว่ามีความพึงพอใจคิดเป็นร้อยละ 95.63 สามารถส่งต่อหนังสือบริจาคไปสู่ผู้ให้บริการกว่า 2,000 เล่ม มีนักศึกษานำหนังสือมามอบให้ห้องสมุดเพื่อนำหนังสือเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มเติมจำนวน 10 เล่ม เพราะมองเห็นถึงประโยชน์จากกิจกรรมในครั้งนี้ด้วย และมีผู้บริจาคเงินเป็นจำนวน 4,003 บาท (สี่พันสามบาทถ้วน) เงินจำนวนนี้นำไปซื้อหนังสือและอุปกรณ์การเรียนมอบให้แก่โรงเรียนวัดพระบาทอุดม อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

ในการปฏิบัติงานพบว่า หนังสือที่นำมาจัดมุมหนังสือฟรี มีไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้ใช้บริการ เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่มีผู้ให้บริการให้ความสนใจเป็นอย่างมาก โดยมีแนวทางแก้ไข คือ การนำวารสารที่ได้รับบริจาคและเป็นฉบับซ้ำมาจัดแสดงเพิ่มเติมจากหนังสือ มีข้อเสนอแนะ คือ ต้องการให้จัดกิจกรรมแบบนี้เป็นประจำ เนื่องจากเห็นว่าหนังสือแต่ละเล่มจะได้มีการใช้ประโยชน์ในวงกว้าง สามารถสนับสนุนหนังสือใหม่ให้กับโรงเรียนที่ขาดแคลนได้เป็นอย่างดี มีการนำไปใช้ประโยชน์จากกิจกรรมนี้โดยฝ่ายงานวารสารจะนำวารสารและนิตยสารที่ได้รับบริจาคมาร่วมกิจกรรมในครั้งถัดไป

จากการจัดกิจกรรม Give and take อ่านไปไม่สิ้นสุด ในครั้งนี้ ทำให้ทราบว่า หนังสือและวารสารที่มีเนื้อหาไม่เหมาะสมกับการให้บริการในห้องสมุด หนังสือที่มีฉบับซ้ำมากเกินไป หรือแม้กระทั่งหนังสือเก่ามาก ไม่สามารถนำออกให้บริการได้ทั้งหมดเหล่านี้ ยังมีผู้ให้บริการบางกลุ่มที่มีความต้องการหนังสือเหล่านั้นอย่างคาดไม่ถึง การนำหนังสือมาบริจาคนั้น ผู้ใช้สามารถนำหนังสือไปอ่านและแบ่งปันให้บุคคลอื่นได้อีกต่อหนึ่ง ทั้งนี้ บุคคลภายนอกที่มาใช้บริการห้องสมุด ยังได้รับหนังสือบริจาคอีกด้วยเป็นการเผยแพร่ความรู้ในหลากหลายสาขาวิชา และยังเป็นการส่งเสริมการอ่านหนังสือให้กับผู้ให้บริการห้องสมุด ประชาชนในชุมชนที่มาใช้บริการห้องสมุดอย่างไม่สิ้นสุด ซึ่งทำให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมอย่างที่ตั้งไว้ และนอกเหนือจากนี้ผู้ให้บริการที่เข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้ มีความสุขกับการเป็นผู้ให้และการเป็นผู้รับ ตรงกับความตั้งใจที่จะทำ “การให้และการรับ ส่งต่อไปไม่สิ้นสุด”